

Tammelan kunnan lausunto koskien Oma-Häme — Kanta-Hämeen hyvinvointialueen lausuntopyyntöä palveluverkkosuunnitelmaan liittyen

• Yleiset havainnot ja kommentit palveluverkon muutosesityksestä

Tammelan kunta kiittää mahdollisuudesta saada lausua palveluverkkosuunnitelmasta.

Tammelan kunta toteaa, että palveluverkkosuunnitelma ei vastaa Tammelan kunnan aiemmissa lausunnoissaan esittämiä huomioita. Erityisesti Tammelan terveysasemaan kohdistuvat heikennykset ovat vastoin Tammelan kunnan esittämiä näkemyksiä.

Oma Hämeen strategian yhtenä arvona on *Asiakaslähtöisyys*, jonka mukaan asiakas on keskipiste ja palvelut ovat asiakasta varten. Strategisena painopisteenä Oma Hämeellä on *Onnistumme toisiimme luottaen*, jonka yhteydessä korostetaan johtamisen selkeyttä ja johdonmukaisuutta siten, että hyvä johtaminen ja luottamus ovat avaimia työhyvinvointiin ja yhteiseen onnistumiseen.

Tammelan kunta kokee näihin strategiaan lähtökohtiinkin perustuen vääränä, että suunnitelmissa on Tammelan terveysaseman toiminnan päättäminen sekä siten tammelalaisten tarvitsemien palveluiden siirtäminen pois. Tammelan kunta pitää valitettavana, että esitetty Tammelan terveysaseman toiminnan päättäminen ei ole ollut esillä ennakolta käydyissä Oma Hämeen ja Tammelan kunnan tapaamisissa. Tammelan kunta pitää tärkeänä, että asioista keskustellaan ja neuvotellaan avoimesti. Tammelan kunta on ennen kaikkea halukas löytämään ratkaisuja terveysasematoiminnan säilyttämiseksi lähellä kuntalaisia ja siten valmis kokoontumaan neuvotteluihin vielä uudelleenkin.

Palveluverkkosuunnitelman materiaalin ja datan määrä on laaja. Kaiken olennaisen tiedon löytäminen laajasta materiaalista vaatii ponnisteluja. Täsmäntävä tiivistys voisi olla hyödyksi.

• Esitettyjen toimenpiteiden mahdolliset vaikutukset edustamanne tahon palveluihin?

Tammelan kunta korostaa aiempien lausuntojen tapaan, että palveluiden saatavuus tulee olla sujuvaa ja kuntalaisia lähellä, jotta palveluita voidaan hyödyntää mahdollisimman vähäisellä kynnyksellä. Kun palvelut ovat sujuvasti saatavilla läheltä, vähennetään terveyspulmien vaikeutumisen riskiä.

Tammelan kunta pitää terveysasemien sulkemisiin liittyviä suunnitelmia kuntien ja kuntalaisten asemaa merkittävästi heikentävinä. Terveysasemien sulkeminen vaikeuttaa kaikkien väestö- ja ikäryhmien mahdollisuutta hyödyntää joustavasti ja sujuvasti tarvittavia palveluita. Väestön ikärakenne ja sen kehittyminen tulevana vuosina edellyttää lähipalveluiden saatavuutta. Ikääntyvä ja ikääntynyt väestö tarvitsee terveyspalvelut läheltä omasta kunnasta aiemman käytännön mukaisesti, sillä heidän mahdollisuutensa liikkua kauemmas on rajallista.

On tärkeää havaita, että kauemmas liikkumisen vaikeus koskettaa myös nuorempia ikäryhmiä. Esimerkiksi kouluikäiset ovat tähän asti voineet sujuvasti käydä hammashoidossa koulupäivien aikana. Mikäli palvelut siirtyvät Tammelasta pois, merkitsee se kuljetusten järjestämistä, mikä lisää kustannuksia ja vie aikaa. Samaan tapaan alle kouluikäisten lasten käynnit terveys- ja neuvolapalveluissa on sujuvaa suunnitella lähellä sijaitseviin palveluihin vanhempien aikataulun mukaisesti. Mitä kauempana palvelut ovat, sitä

vaikeammaksi vanhempien tekemät kuljetukset tulevat ja sitä enemmän vanhempien työpäiviin tulee katkoksia.

Tammelan kunta näkee ensiarvoisen tärkeänä, että palvelut säilyvät Tammelan kunnassa. Kuntalaisten mahdollisuus saada palveluja läheltä tulee toteutua jatkossakin. Pitkien etäisyyksien kulkeminen on vaikeaa ja aikaa vievää niin ikäihmisille, lapsiperheille kuin työssäkäyvillekin.

Tammelan kunta on pinta-alallisesti laaja kunta. Mikäli terveyspalvelut siirtyvät Tammelasta pois, tulee se merkitsemään tammelalaisille ja erityisesti Tammelan lukuisissa kylissä asuville mittavaa pidennystä niin matkan kilometrimäärään kuin matka-aikaan terveyspalveluihin pääsemiseksi. Julkiset kulkuyhteydet ovat valitettavan vähäiset, mikä vaikeuttaa edelleen terveyspalveluihin pääsyä, mikäli ne ovat nykyistä kauempana.

Digitaalisten palvelujen edistäminen tulee perustua realistiseen katsantoon, jossa huomioidaan se tosiasia, että kaikilla kuntalaisilla ei ole mahdollisuutta hyödyntää digitaalista palveluvalikoimaa. Heille palvelujen saaminen lähellä olevalta terveysasemalta on välttämätöntä.

Terveyspalveluilla on olennainen kytköksenä elinvoimakysymyksiin. Mikäli palvelutasoa vähennetään, vähentää se samalla kuntien elinvoimaa, millä on vaikutusta kunnan lisäksi myös seutuun ja laajemminkin maakuntaan.

• Mitä hyötyjä tunnistatte muutosesityksen osalta?

Terveiden ja hyvinvoinnin varmistamiseen liittyvän palveluverkon mittavassa vähentämisessä on mahdotonta tunnistaa Tammelan kunnan ja tammelalaisten kannalta hyötyjä. Mikäli palveluiden piiriin ei pääse tai palvelut ovat saatavilla liian kaukana, on todellisuudessa riskinä, että mahdolliset ongelmatilanteet pahenevat. Tämä tulisi aiheuttamaan myöhemmässä vaiheessa painetta erikoissairaanhoidon, kun tarvittavaa apua ja tukea ei ole päässyt hyödyntämään riittävän varhaisessa vaiheessa tai ennaltaehkäisevästi.

Toki monenlaisia palveluita voidaan järjestää etä- ja digipalveluina, jotka voivat olla hyödyllisiä digipalvelujen käyttämiseen tottuneille väestöryhmille. Näiden palveluiden käyttö kuitenkin edellyttää terveydenhuollon ammattilaisten arviota siitä, mikä etä- ja digipalvelu sopii millekin väestöryhmälle ja minkäkin asian hoitamiseen. Ennen kaikkea on kuitenkin muistettava, että kaikilla väestöryhmillä ei ole mahdollisuutta hyödyntää etä- ja digipalveluita johtuen joko laitteiden puuttumisesta tai verkkoyhteyksien toimimattomuudesta. Lähellä oleva terveysasema on heille välttämättömyys.

• Mitä haittavaikutuksia tunnistatte muutosesityksen osalta ja miten haittavaikutuksia voidaan pienentää?

Todellisuudessa riskinä on kuntalaisten kokonaisvaltainen terveyden ja hyvinvoinnin heikkeneminen.

Lähipalveluiden saatavuus heikkenee, mikä vaikeuttaa kuntalaisten pääsyä palveluiden piiriin. Kun kuntalaiset eivät pääse sujuvasti terveyspalveluihin, on riskinä mahdollisten ongelmatilanteiden kasvaminen ja myöhemmässä vaiheessa erikoissairaanhoidon kuormittuminen entisestään.

Haittavaikutuksia voidaan pienentää arvostamalla myös pienempien paikkakuntien terveysasematoimintaa ja pitämällä Tammelan terveysaseman toiminta jatkossakin turvattuna.

• Mihin käytännön asioihin tulisi kiinnittää erityistä huomiota palveluverkkosuunnitelman toimeenpanossa?

Avoimeen vuorovaikutukseen, neuvottelutahtoon, elinvoima- ja muutosvaikutusten arviointiin sekä Tammelan terveysaseman toiminnan turvaamiseen. Lisäksi huomiota on kiinnitettävä nykyisellään terveysasemina toimivien kiinteistöjen tilojen toimivuuteen suhteessa siirrettävien konttien tilojen toimimattomuuteen. Toimivista tiloista ei kannata siirtää palveluja kontteihin, joissa tilojen toimivuus ei ole turvattua. Konttien siirtämisen vaativa ajallinen ja taloudellinen resurssi on otettava laskelmissa huomioon.

Lopuksi:

Tammelan kunta ei hyväksy Tammelan terveysaseman lakkauttamista. Tammelan kunta katsoo, että kunnan ja Oma Hämeen välillä on käytävä keskustelu ja neuvottelu ratkaisun löytämiseksi, jotta terveysasema ja sen palvelut säilyvät Tammelassa jatkossakin.

Tammelan kunta haluaa varmistaa tammelalaisten terveysterveystalvelut kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin takaamiseksi siten, että palvelut ovat saatavissa omasta kunnasta ilman pitkiä välimatkoja ja niiden tuomaa kuljetuskustannuksia.